

GOSPODARSTVO KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE U 2009. GODINI

U recesijskoj 2009. poslovnoj godini evidentiraju se negativni učinci svjetske financijske krize iz 2008. godine na realni sektor gospodarstva na tržištu Europske unije.

Na području EU-27 smanjen je bruto društveni proizvod za prosječno 4,7% (osim u Poljskoj), dok hrvatsko gospodarstvo nakon desetak godina relativno visokih stopa rasta bilježi pad BDP od 5,8%.

Domaća potražnja temeljena na rastu osobne potrošnje čini 60% nacionalnog BDP, a njenim padom za 8,5% (smanjenje zaposlenih, krizni porez, rast PDV, zaduženost za ranije kredite, pad ukupne kupovne moći stanovništva), uz izostanak investicija javnog i privatnog sektora na prošlogodišnjim razinama, posljedično se usporavala gospodarska aktivnost u realnom sektoru, dodatno opterećena nelikvidnošću na domaćem tržištu i padom potražnje kod najznačajnijih vanjskotrgovinskih partnera.

Na nacionalnoj razini realizira se dvostruki deficit (deficit unutarnjeg i vanjskog duga) iz razloga veće domaće potrošnje od proizvodnje.

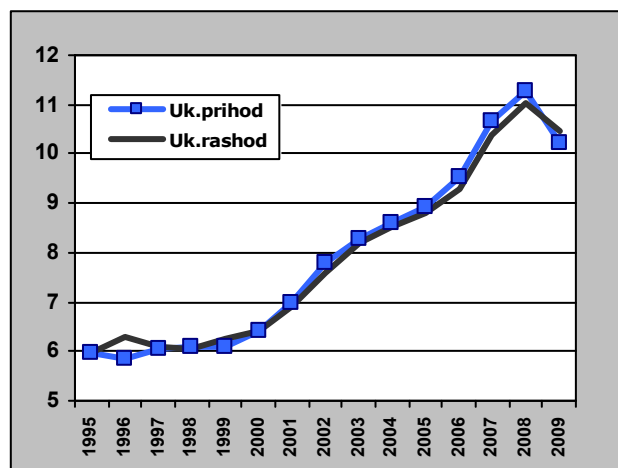
Monetarna politika države utjecala je na stabilan tečaj kune, uz nisku stopu inflacije od 2,4%, dok politika kamatnih stopa kod poslovnih banaka nije pozitivno utjecala na potražnju za investicijskim kreditima.

Trend poslovanja gospodarstva na području Koprivničko-križevačke županije u potpunosti korespondira kretanjima na državnoj razini.

Nakon osam godina uspješnog poslovnog rezultata, konsolidirani rezultat trgovačkih društava je negativan, nominalno 264 milijuna kuna.

Graf 1.

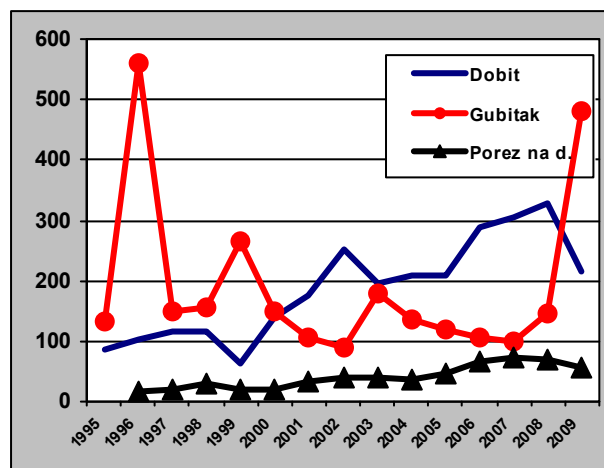
Trend kretanja ukupnih prihoda i rashoda trgovačkih društava u razdoblju od 1995. do 2009. godine na području Koprivničko-križevačke županije u milijardama kuna

Izvor: FINA

Graf 2.

Trend kretanja dobiti, gubitaka i poreza na dobit trgovačkih društava u razdoblju od 1995. do 2009. godine na području Koprivničko-križevačke županije u milijunima kn

Izvor: FINA

Na području županije posluje 1291 aktivno trgovačko društvo i 1608 obrta u kojima je zaposleno oko 22.000 osoba. Ukupan prihod trgovačkih društava niži je za 7% (nominalno 10,23 milijarde kuna), a primici obrta procjenjuju se na 0,8 milijardi kuna.

Sa gubitkom je poslovalo 35,5% trgovačkih društava koji nominalno iznosi 480 milijuna kuna, od kojeg iznosa polovina se odnosi na jedno trgovačko društvo.

Dobit poduzetnika niža je za 34% u odnosu na 2008. godini, posljedično središnji proračun naplaćuje manje prihode od poreza dobit.

Pokazatelji gospodarstva županije – rang i udjel na nacionalnoj razini

Tablica 1.

Pokazatelj	Koprivničko-križevačka županija		Učešće u RH u %
	broj / vrijednost u kn	rang	
Broj poduzetnika	1.291	18	1,4
Broj zaposlenih	18.712	12	2,1
Ukupni prihod	10.234.388.000	10	1,7
Dobit nakon poreza	215.666.000	16	0,8
Gubitak nakon poreza	480.151.000	13	2,2
Neto dobit	-264.485.000	14	6,0

Pokazatelji uspješnosti poslovanja u 2009. godini, promatrano za sve gospodarske djelatnosti kumulativno, svrstavaju gospodarstvo na području Županije na pozicije kako je to rangirano u tablici. Ukupan prihod realiziran na tržištu po zaposlenom od 547 tisuća kuna niži je 21% od hrvatskog prosjeka, te je ostvaren prosječan gubitak po zaposlenom od 14.135,00 kuna. U 11 Županija realizirani su neto gubici u poslovanju.

Županijsko gospodarstvo po djelatnostima

Osnovna karakteristika županijskog gospodarstva po djelatnosti je industrija koja zajedno sa građevinarstvom ostvaruje 58% ukupnih prihoda, zapošljava 12065 osoba (65% svih zaposlenih), te je izvozno orijentirana sa udjelom u ukupnom izvozu od 89%.

Mjerenom ukupnim prihodom i prihodom od izvoza najznačajnija djelatnost je prerađivačka djelatnost sa 5,06 milijardi kuna prihoda (49,5% svih prihoda) od kojih se na izvoznim tržištima realizira 24% (nominalno 1,2 mlrd.kuna), u izvozu ostvaruje suficit od 74,8 milijuna USD, dok je djelatnost konsolidirano imala gubitak od 298,5 milijuna kuna.

Djelatnošću trgovine na veliko i malo bavi se najveći broj trgovačkih društava (435), sa 27,2% učestvuje u ukupnom prihodu (nominalno 2,83 mlrd. kuna), konsolidirano gledano djelatnost je ostvarila dobit od 31 milijun kuna.

Građevinska djelatnost,ima sektorski udio od 7,9% u ukupnim prihodima (nominalno 0,83 mlrd.kuna), konsolidirano je poslovala sa gubitkom od 10,4 milijuna kuna.

Poljoprivredno djelatnošću se bavi 97 trgovačkih društava sa samo 559 zaposlenih proizvodi 553,6 milijuna vrijednosti poljoprivrednih proizvoda (5,3% u udjelu ukupnih prihoda i 1/2 ukupne primarne poljoprivredne proizvodnje), konsolidirano posluje sa dobiti (nominalno 6,1 milijun kuna).

Županijsko gospodarstvo po veličini

Koncentracija poslovanja poduzetnika u Republici je u Zagrebu, a kao i u ostalim Županijama, koncentracija poslovanja poduzetnika je u administrativnim središtima.

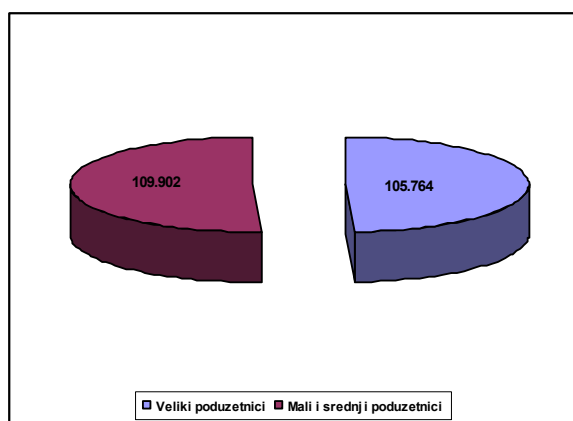
U Gradu Koprivnici realizira se 53% svih prihoda, 59% dobiti, ali i gubitak u poslovanju od 242 milijuna (91,7% od ukupnih gubitka poduzetnika).

Druga karakteristika, je snažan utjecaj velikih poduzetnika (8 trgovačkih društava) na ukupan financijski rezultat svih županijskih poduzetnika.U vremenskom razdoblju od 15

godina, ovo je druga godina (1996. i 2009.) u kojoj veliki poduzetnici prikazali gubitak (dva velika poduzetnika su poslovala sa gubitkom, šest je poslovalo pozitivno).

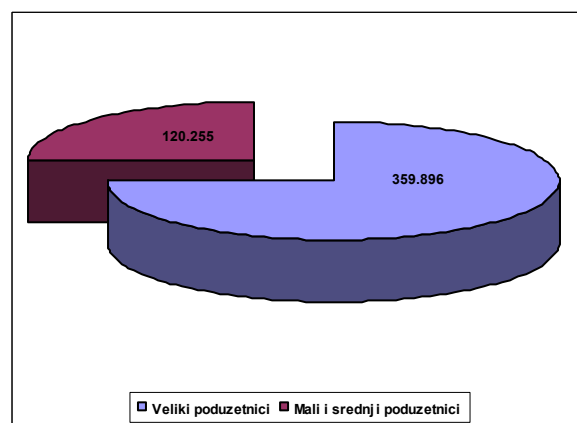
Mali poduzetnici brojčano čine glavninu od 97,7% od ukupnog broja poduzetnika. Po konsolidiranom financijskom rezultatu jedino mali poduzetnici posluju sa dobiti, i to treću godinu za redom, u dobiti imaju učešće od visokih 40% od ukupne dobiti, a obaveze sa osnova poreza na dobit čine 38,5% ukupnih poreznih davanja sa osnova poreza na dobit dok u gubicima udjel malih poduzetnika je 15%. Mali poduzetnici zapošljavaju 7.944 osobe (42,5%)

Graf 3.
Dobit nakon oporezivanja prema veličini poduzetnika u 000 kn

Izvor: FINA

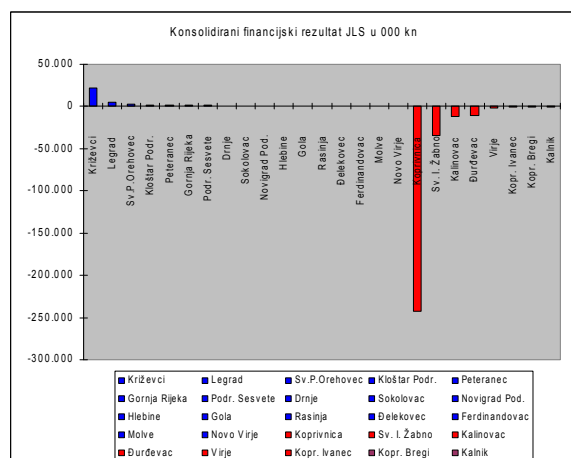
Graf 4.
Gubitak nakon oporezivanja prema u 000 kn

Izvor: FINA

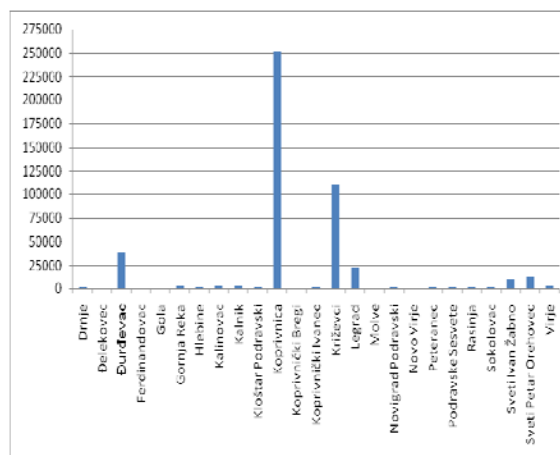
Regionalni okvir gospodarstva

Graf 5
Rang lista gradova/općina Koprivničko-križevačke županije prema **konsolidiranom rezultatu** u 2009. godini izraženom u tisućama kuna

Izvor: FINA

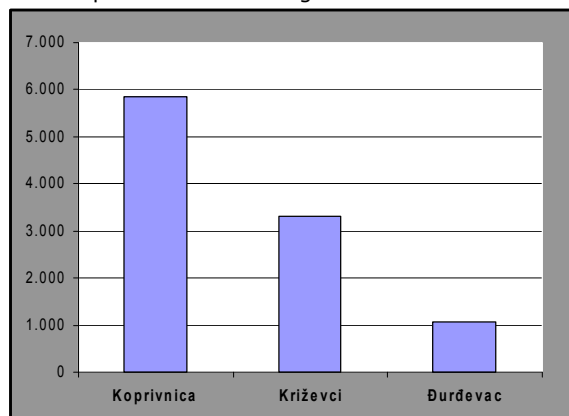
Graf 6
Rang lista gradova/općina Koprivničko-križevačke županije prema investicijama u novu dugotrajnu imovinu u 2009. godini izraženim u kunama

Izvor: Fina, Koprivnica, 2010

Graf 7.

Ukupan prihod trgovačkih društava po bivšim općinama za 2009. godinu u mil. kn

Izvor: FINA

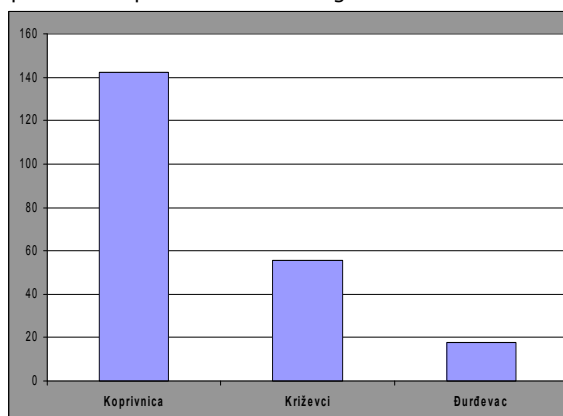
Tablica 2. Ukupan prihod trgovačkih društava po bivšim općinama za 2009. godinu

Bivša općina	mil. kn	udio u %
Koprivnica	5.851	57,2
Križevci	3.312	32,4
Đurđevac	1.071	10,5
UKUPNO:	10.234	100,00

Izvor: FINA

Graf 8.

Dobit trgovačkih društava poslije oporezivanja po bivšim općinama za 2009. godinu u mil.

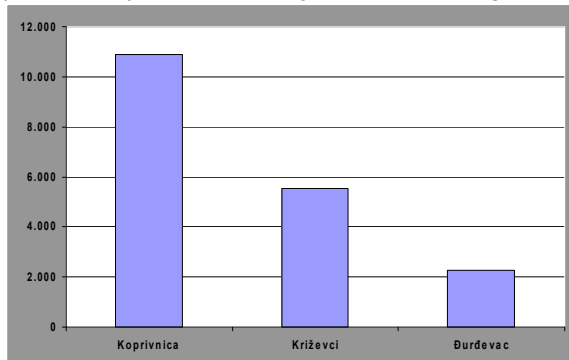
Izvor: FINA

Tablica 3. Dobit trgovačkih društava poslije oporezivanja po bivšim općinama za 2009. godinu

Bivša općina	mil. kn	udio u %
Koprivnica	142,2	65,92
Križevci	55,8	25,87
Đurđevac	17,7	8,21
UKUPNO:	215,7	100,00

Izvor: FINA

Graf 9. Broj zaposlenika kod trgovačkih društava po bivšim općinama sa stanjem 31.12.2009. godine

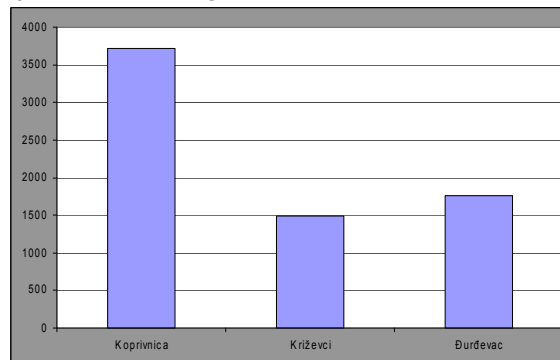
Izvor: FINA

Tablica 4. Broj zaposlenika kod trgovačkih društava po bivšim općinama sa stanjem 31.12.2009. godine

Bivša općina	broj radnika	udio u %
Koprivnica	10.892	58,21
Križevci	5.549	29,65
Đurđevac	2.271	12,14
UKUPNO:	18.712	100,00

Izvor: FINA

Graf 10. Broj nezaposlenih po bivšim općinama sa stanjem 31.12.2009. godine

Izvor: FINA

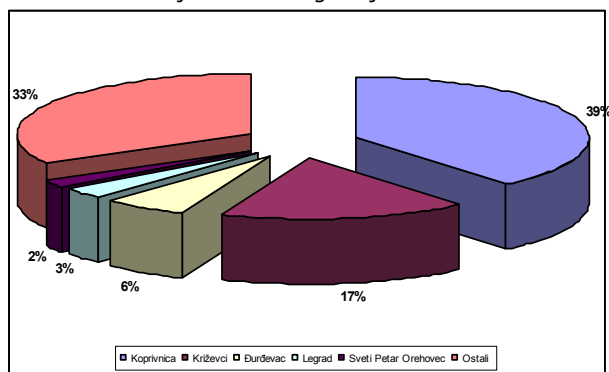
Tablica 5. Broj nezaposlenih po bivšim općinama sa stanjem 31.12.2009. godine

Bivša općina	nezaposleni	udio u %
Koprivnica	3711	53,33
Križevci	1491	21,43
Đurđevac	1756	25,24
UKUPNO	6958	100,00

Izvor: FINA

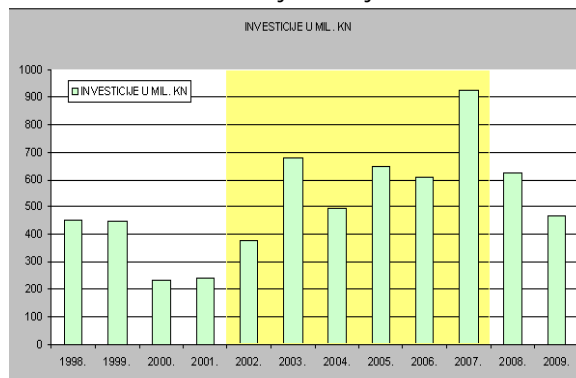
Investicije trgovačkih društava u 2009. godini

Graf 11. Investicije u novu dugotrajnu imovinu

Izvor: FINA

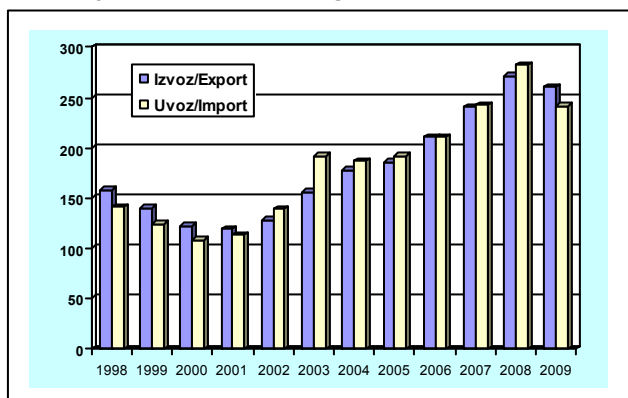
Graf 12. Trend investiranja u milijunima kuna

Izvor: FINA

Vanjskotrgovinska razmjena

Graf 13. Vanjsko-trgovinska razmjena gospodarskih subjekata na području Koprivničko-križevačke županije u razdoblju od 1997. do 2009. godine

Izvor: FINA

Uvoz iz zemalja EU

80% ukupnog uvoza iz zemalja EU u vrijednosti 193,7 mil. US\$

1. Njemačka (45,2 mil. US\$)
2. Italija (22,3 mil. US\$)
3. Austrija (15,4 mil. US\$)

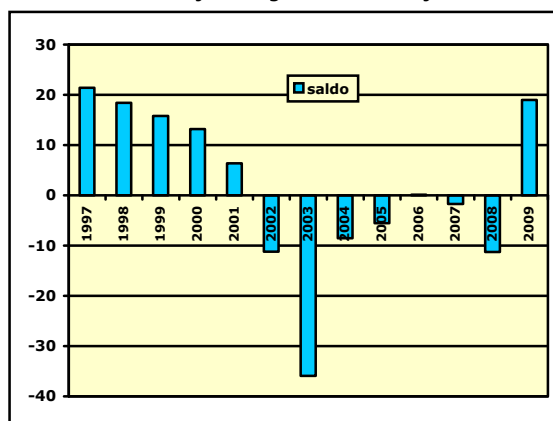
Izvor: EU

Tablica 6. Vanjsko-trgovinska razmjena gospodarskih subjekata na području Koprivničko-križevačke županije u razdoblju od 1997. do 2009. godine

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
IZVOZ	157,6	140,3	121,8	119,2	128,25	156,38	178,09	185,97	211	240,89	271,41	261,04
UVOZ	141,4	124,4	108,6	113,56	139,49	192,23	186,7	191,54	210,84	242,61	282,7	242,04

Izvor: FINA

Graf 14. Saldo vanjsko-trgovinske razmjene

U izvozu najviše sudjeluje:

- Prehrambena industrija koja čini 55,8% proizvodnje (suficit 75 mil. Usd)
- Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda (11,7%)
- Proizvodnja papira i proizvoda od papira (11%)

Izvor: Fina

Suficit u 2009. godini je iznosio 19.000.480 USD

Tablica 7. Saldo vanjsko-trgovinske razmjene

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Saldo	18,4	15,8	13,2	6,4	11,24	-35,92	-8,56	-5,57	0,15	-1,72	11,29	19

Izvor: FINA

Izvozno tržište:

Najviše se izvozi u:

- **zemlje EU** (Njemačka – 33 mil US\$, Slovenija – 25,7 mil US\$, Italija – 18,6 mil US\$, Mađarska – 10,4 mil US\$, Francuska – 9,7 mil US\$, Mađarska – 10,4 mil US\$)
- **zemlje u razvoju** (Bih – 49 mil US\$, Srbija – 22,7 mil US\$, Rusija – 21,2 mil US\$, Makedonija – 10,6 mil US\$)

Izvor: Fina

Zaključna razmatranja

U recesijskoj 2009. godini poduzetnici evidentiraju pad gospodarske aktivnosti, no uz zadržavanje broja zaposlenih osoba kod trgovačkih društva i uz ostvarenje suficita u vanjskotrgovinskoj razmjeni. Rezultati poslovanja poduzetnika u prvih šest mjeseci 2010. godine imaju i nadalje negativan trend, osim u pokazateljima o upravljanju troškovima poslovanja koji su niži za 14% u odnosu na prošlu godinu. Povećanje potrošnje u drugoj polovini godine u pravilu pozitivno utječe na rast prihoda i time na ukupne rezultate poslovanja, koje procjenjujemo uspješnijim u odnosu na iste u 2009.

Gospodarski subjekti iz područja Grada Križevci po uspješnosti poslovanja na nacionalnoj razini svrstani su kako slijedi:

Po broju poduzetnika na 35 mjestu, broju zaposlenih na 24 mjestu, ukupnom prihodu trgovačkih društava na 23 mjestu, neto dobiti na 37 mjestu na državnoj razini svih 556 jedinica lokalne samouprave.

Poslovanje u uvjetima krize promatrano kao „izazov“, rezultiralo je i otvaranjem nove „green field“ investicije u Križevcima i novim radnim mjestima. Nastavak FDI očekujemo na energetske djelatnostima, kako na područjima poduzetničkih zona, tako i uz proizvodno tehnološke cjeline u djelatnosti stočarstva.

Koprivničko-križevačka županija nastavlja svoje aktivnosti na pružanju poduzetničkog okruženja i privlačenju investitora. Programi subvencioniranja kamata na poduzetničke kredite u suradnji sa Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva u kontinuitetu se provode, zajedno sa Planom izgradnje poduzetničkih zona u jedinicama lokalne samouprave.

**Pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo i
komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije
Marijan Štimac, dipl.oec.**